

สิริสุข Smart Market: การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมาย
การพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Sirisuk Smart Market: livelihood on the new normal in sustainable
development goal of Surat Thani Municipality,
Surat Thani Province, Thailand

¹เชษฐา มุหะหมัด, ²บุญยิ่ง ประทุม, ³เดโช แชน้ำแก้ว, ⁴ดำรงค์พันธ์ ใจห้าววีระพงษ์
⁵จิรัชยา เจียวกก, ⁶ธันยากร ตุดเกื้อ และ ⁷ชมนพูนท ศรีพงษ์

¹Chettha Muhamad, ²Boonying Patoom, ³Daycho Khaenamkharew

⁴Damrongpan Jaihawweerapong, ⁵Jirachaya Jeawkok

⁶Tanyakorn Tudkuea and ⁷Chompunuch Sriphong

^{1, 2, 3, 4}มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

^{5, 6}มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁷มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1, 2, 3, 4}Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

^{5, 6}Prince of Songkla University, Thailand

⁷Yala Rajabhat University, Thailand

E-mail: ¹chettha_muh@nstru.ac.th, ²jaihowe999@hotmail.com, ³daycho_kha@nstru.ac.th

⁴baocd@gmail.com, ⁵jirachaya.j@psu.ac.th, ⁶tanyakorn.t@psu.ac.th, ⁷chompunuch2@hotmail.com

Received April 29, 2022; Revised June 16, 2022; Accepted July 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง สิริสุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามกรอบแนวคิดแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมและใช้เครื่องมือในการวิจัย เช่น สัมภาษณ์ สันทนา และประชุมผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ Smart Market จำนวน 29 คน และใช้วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีสมรรถนะสูง มีประชากรมากกว่า 130,000 คน และ Smart Market เป็นโครงการที่ประชาชนชุมชนสิริสุข มีส่วนร่วมกันจัดตั้งขึ้นตามหลักการมีส่วนร่วม 5 มีขั้นตอน ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ ยังมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยที่มุ่งเน้นการทำงานอย่างมี “นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม สำเร็จรับผิดชอบ และคุ้มค่า”

คำสำคัญ: สิริสุข Smart Market; การดำรงชีพบนวิถีใหม่; การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

The purpose of this article was to study the performance of Sirisuk Smart Market: livelihood on the new normal in the sustainable development goal of Surat Thani Municipality, Surat Thani Province, Thailand. According to the conceptual framework related to sustainable development, from the study of the theory, a literature review, and interviews with 29 representatives of various groups involved in the operation of Smart Market, which were used to analyze the content and write a descriptive description. The results of the study found that Surat Thani Municipality is a large local government organization with high performance with a population of more than 130,000 representatives, and Smart Market is a project that the people of the Sirisuk community have participated in together according to the principle of participation and receive benefits. In addition, good governance principles are applied in operations. By focusing on working with “law, morality, transparency, participation, sense of responsibility, and worthiness.”

Keywords: Sirisuk Smart Market; Livelihood on the new normal; Sustainable development goal

บทนำ

Sustainable Development Goals: SDGs หรือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการพัฒนาที่สร้างความสมดุลใน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) เช่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 17 เป้าหมาย โดยองค์การสหประชาชาติแบ่งทั้ง 17 เป้าหมาย และแบ่งออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ มิติสังคม (People) มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ทั้ง 17 ข้อ 5 มิติ ต่างเป็นเป้าหมายสำคัญที่ทุกคนในโลกควรเรียนรู้ ให้ความสนใจ

และร่วมกันพัฒนา (United Nation, 2022) ซึ่งเน้นมิติทางด้านสังคม (People) (Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council, 2022) เป็นสำคัญที่ทุกประเทศจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่เว้นแม้กระทั่งประเทศไทย แลท้องถิ่นที่รับนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างสมดุล

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขานรับนโยบายดังกล่าวข้างต้น มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ การบริหารงานชุมชนจัดการโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และแผนพัฒนาเทศบาลที่มาจากชุมชน มีการจัดบริการสาธารณะซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549 มาตรา 16(6) การส่งเสริม การฝึกและ ประกอบอาชีพ (10) การสังคมสงเคราะห์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อย โอกาส และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เสริมสร้างความเข้ม แข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง (Surat Thani Municipality, 2022) ที่สำคัญคือการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่ว่าด้วยเรื่อง ความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และครอบคลุมเป้าหมาย GOAL ขจัดความยากจน (No Poverty) GOAL การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent Work and Economic Growth) GOAL ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduced Inequality) GOAL เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities) ผ่านโครงการที่เทศบาลได้จัดตั้งขึ้นโดยชุมชนให้ชื่อว่า Smart Market

ในสถานการณ์ที่ชุมชนจะต้องเผชิญกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (2019) หรือ COVID-19 ซึ่งรัฐบาลพยายามกำหนดมาตรการเพื่อการควบคุม ดูแล และป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเดินถอยหลังในทุกพื้นที่ ผลการดำเนินงานตาม SDGs ทั่วโลกที่ลดลงเป็นผลมาจากอัตราความยากจนและการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ระดับที่ลดลงนี้อาจถูกประเมินต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากความล่าช้าทางด้านเวลาของข้อมูลสถิติระหว่างประเทศ การมีนโยบายที่ดีและความร่วมมือระดับโลกที่เข้มแข็งจะสามารถฟื้นฟูและเร่งความก้าวหน้าของ SDGs ในทศวรรษหน้าได้ รายงานยังได้นำเสนอกรอบการทำงานโดยละเอียดว่าทำอย่างไรให้ประเทศต่าง ๆ สามารถ “ก้าวไปข้างหน้า (Build forward)” โดยใช้ SDGs (Sustainable Development Solution Network, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ปรับตัวด้านการการดำรงชีพของประชาชนในพื้นที่ (Masae et al., 2007; Muhamad, 2010) ชุมชนสิริสุข คือต้นแบบในการปรับตัวดังกล่าวข้างต้นที่พยายามสร้างนวัตกรรมขึ้นภายใต้โครงการ “Smart Market” ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยการนำเทคโนโลยีการสื่อสารระบบไลน์แบบเครือข่ายในชุมชน เพื่อเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในชุมชน และช่องทางการช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนมีแนวคิดหาช่องทางในการจำหน่ายสินค้า จึงได้ตั้ง

กลุ่มไลน์ “ตลาดชุมชนสิริสุข” ได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น กองสวัสดิการ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยเชิญแม่ค้าในชุมชนทั้งหมดและสมาชิกซึ่งเป็นผู้บริโภคเข้าในกลุ่มไลน์ตลาดชุมชนเพื่อซื้อขายสินค้าทางไลน์ มีทั้งอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องอุปโภคบริโภค และบริการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในชุมชน เป็นส่วนช่วยลดการว่างงาน สร้างรายได้ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งของชุมชน และร่วมกันเปิดตลาดแบบ Open chat ปัจจุบันไลน์ตลาดชุมชนสิริสุข เปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนข้างเคียงสามารถสั่งซื้อสินค้า และบริการผ่าน “Smart Market” เป็นการสร้างรายได้แก่สมาชิกชุมชนข้างเคียง สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิก ชุมชนข้างเคียงเป็นพื้นฐานของชุมชนเข้มแข็งต่อไปได้

บทความวิจัยนี้จะกล่าวถึง สิริสุข Smart Market : การดำรงชีพวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่สามารถบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาชุมชน ที่สามารถเพิ่มความรับผิดชอบ อำนาจ และบทบาทของชุมชน ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และอีกทั้งชุมชนยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ในขณะเดียวกันแนวทางดังกล่าวยังเพิ่มบทบาทของชุมชน ภาครัฐ เอกชน รวมถึงองค์กรการพัฒนาเอกชน ในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการบนเงื่อนไขของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้และปรับตัวภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market: การดำรงชีพวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทบทวนวรรณกรรม

บทความวิจัยนี้มีการทบทวนวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวในการอธิบายการบริหารคุณภาพซึ่งได้รับการยอมรับของหน่วยงานทั่ว ๆ ไป โดยแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน 4) การแก้ปัญหา (Ministry of Education, 1997) หรือกระบวนการบริหาร PDCA ซึ่งประกอบด้วย Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การปรับปรุงแก้ไข) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลายเพื่อการบริหารกิจการต่าง ๆ และการบริหารงานในองค์กรของรัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ (Ontam, 2019) เพื่อการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตามวงจร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังที่ Kuakul (2017) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่

จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing) เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking) เป็นขั้นตอนการเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติตามแผน หรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ และขั้นตอนการปรับปรุง (Action) เป็นขั้นตอนการของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว ขั้นตอนนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยประโยชน์ของ PDCA คือ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน ป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดี ลดความสูญเสียในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้นและแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วก่อนจะลุกลาม (Prasamuhchanchai Yanjato (Petdee), 2019) ประการต่อมาคือ การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำหรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็น การนำความผิดพลาดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป (Kitchawengkul, 2018)

แนวคิดและทฤษฎีการดำรงชีพวิถีใหม่

วิถีชีวิตของมนุษย์จะปรับให้เข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การปรับแนวความคิดให้เหมาะสมกับยุคสมัยจึงเป็นงานที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ (Kunsuwan, 2013) ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 มีผลกระทบอย่างมาก จากการหดตัวของเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การว่างงาน และรายได้ที่ลดลง และอื่น ๆ ทำให้เกิดความเครียดของมนุษย์ (Phrasongsaksantanong & Kotsupho, 2021) และสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนในรูปแบบชีวิตปกติแบบใหม่ และการเรียนรู้ที่ควรจะสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Siriwong, 2020) จำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิต ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเผชิญกับความท้าทายในชีวิตในช่วงวิกฤตินี้ ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม การงาน การตัดสินใจหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ล้วนเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตใหม่ ที่จะนำไปสู่การดูแลตัวเองและความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน และใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (Phrakhrusophonpariyattayanukit, Srikrueadong & Ragkhanto, 2021)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวในการอธิบาย Walisathien et al. (2003) อธิบายว่า “ชุมชน” ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ “การรวมตัวของคน” หรือภาษาอังกฤษคำว่า “Com” มีความหมายที่ลึกซึ้งโดยหมายถึง “Together” คือการ (เดินทาง) ร่วมกัน สอดคล้องกับ Wasi (1998) ให้ความหมายว่า ชุมชน หมายถึงการที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความพยายามที่จะทำอะไรร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำซึ่งรวมถึงการสื่อสารกัน (Supupatham, 2015) ส่วน Ponsri (2004) ได้แบ่งลักษณะของชุมชนเกิดจากการรวมตัวกัน

กลุ่มคน (Group of People) มีอาณาเขตบริเวณทางภูมิศาสตร์สำหรับเป็นที่ตั้ง (Area) มีปฏิสัมพันธ์หรือปฏิบัติต่อกัน (Relationship or Interaction) รวมทั้งมีความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belongingness) มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน (Goal and Target) รวมถึงมีจิตสำนึกร่วมกันและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของชุมชน (Public Consciousness) มีการจัดระเบียบของชุมชน (Organization) และมีการติดต่อสื่อสารและมีเครือข่าย (Communication and Network) ความสำคัญของการพัฒนาชุมชน Watkaew (1992) ได้อธิบายความสำคัญของการพัฒนาชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ ทางสังคม การเมืองการปกครอง ซึ่ง Ponsri (2004) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนมีวิธีการสำคัญ 3 วิธี คือ การให้การศึกษาแก่ชุมชน การจัดระเบียบชุมชน และการดำเนินงานในลักษณะของกระบวนการที่เป็นหลักในการพัฒนาชุมชน ดังที่ UN, Development of Economic and Social Affairs (1960) ได้กำหนดหลักสำคัญ ๆ เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปใช้ คือ การพัฒนาชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน และความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน ช่วยแก้ปัญหาชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สนับสนุนให้องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ ในขณะที่ Department of Community Development (1984) กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุมชนที่ยึดหลักความมีศักดิ์ศรีและศักยภาพของประชาชน หลักการพึ่งตนเองของประชาชน หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและหลักประชาธิปไตย

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าว ของ UNDP (United Nation, 2022) ในการอธิบายเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย (Arunsrirakot & Watcharadol, 2016; Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council, 2022) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนที่เทศบาลตั้งไว้ และงานวิจัยเรื่องสิริสุข Smart Market ผู้วิจัยจึงขอยกมาแค่ 4 เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน (No poverty: End poverty in all its forms everywhere) จากประชากรโลกมากกว่า 7,000 ล้านคน พบว่ามากกว่า 800 ล้านคน ยังคงมีชีวิตอยู่ด้วยความยากแค้น โดยมีรายได้น้อยกว่า 1.25 เหรียญสหรัฐต่อวัน หรือน้อยกว่า 40 บาทต่อวัน หลายคนยังขาดอาหารที่พอเพียง น้ำดื่มที่สะอาด สุขอนามัยที่ดีแม้ว่าประเทศต่าง ๆ จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจและเจริญเติบโตไปได้อย่างรวดเร็ว เช่น จีนและอินเดีย ได้ช่วยให้หลายล้านคนพ้นจากความยากจน แต่เป็นการเจริญเติบโตที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยผู้หญิงมีแนวโน้มจะมีความยากจนมากกว่าผู้ชาย อันเนื่องจากผู้หญิงไม่ได้รับค่าจ้าง ไม่ได้รับการศึกษา และมีทรัพย์สินไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย เป้าหมายในข้อนี้หนึ่งจึงเน้นการขจัดความยากจนในทุกรูปแบบให้หมดสิ้นไปภายในปี ค.ศ. 2030 หรือ ปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent work and economic growth: Promote inclusive and sustainable economic growth, employment and decent work for all) ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้ใช้แรงงานที่ยากจนมีจำนวนลดลงอย่างมาก ถึงแม้โลกจะเผชิญ

กับวิกฤตเศรษฐกิจ ในช่วง ปี พ.ศ. 2551–2552 ที่ก่อให้เกิดผลกระทบระยะเวลายาวนาน ในประเทศที่กำลังพัฒนา ประชากรชนชั้นกลางได้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นเกือบสามเท่าของทศวรรษที่ผ่านมา เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มั่นคง ยั่งยืน อันเป็นผลมาจากการผลิตที่ดีขึ้นด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การสนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมการประกอบการทางธุรกิจและการสร้างงานเป็นประเด็นสำคัญ เช่นเดียวกับการมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการหยุดการใช้แรงงานกดขี่ การใช้แรงงานบังคับ การใช้แรงงานทาส การค้ามนุษย์ภายในปี พ.ศ. 2573 เป้าหมายคือการจ้างงานที่เต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพโดยเป็นการทำงานที่มีคุณค่าสำหรับผู้หญิงและผู้ชายทุกคน

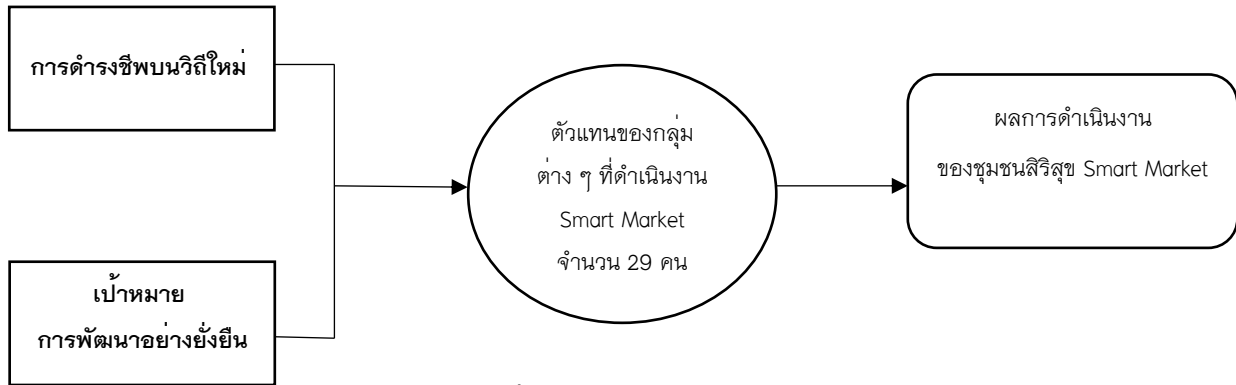
เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduce inequalities: Reduce inequality within and among countries) เป็นที่ทราบกันดีว่าความเหลื่อมล้ำของรายได้ของประชากรที่กำลังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนร้อยละ 10 ของคนที่ร่ำรวยที่สุด มีรายได้มากถึงร้อยละ 40 ของรายได้รวมทั่วโลก ขณะที่ผู้ที่ยากจนที่สุดร้อยละ 10 มีรายได้เพียงร้อยละ 2–7 ของรายได้รวมทั่วโลก ในประเทศกำลังพัฒนาความเหลื่อมล้ำของรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ตามการเจริญเติบโตของประชากร ความเหลื่อมล้ำของรายได้เป็นปัญหาระดับโลกที่ต้องการหาทางออกร่วมกัน โดยการปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับ การตรวจสอบตลาดการเงินและสถาบันการเงิน การส่งเสริม ความช่วยเหลือการพัฒนา การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติไปยังภูมิภาคที่ยังต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด

เป้าหมายที่ 11 การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable cities and communities: Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable) การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ในประเทศที่กำลังพัฒนาควบคู่ไปกับการเพิ่มขึ้นของการย้ายถิ่นฐานจากชนบทสู่เมือง อันจะนำไปสู่การขยายตัวของเมืองขนาดใหญ่ ในปี พ.ศ. 2553 มีเมืองขนาดใหญ่จำนวน 10 แห่ง ที่มีพลเมืองมากกว่า 10 ล้านคน แต่ในปี พ.ศ. 2557 มีเมืองขนาดใหญ่เกิดขึ้นเป็น 28 แห่งที่มีประชากรอาศัยอยู่ 453 ล้านคน รัฐบาลระดับชาติและท้องถิ่น กำลังจัดการกับการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่เหล่านั้นซึ่งมาพร้อมกับปัญหาความยากจน การกระจุกตัวของที่อยู่อาศัย การทำให้เมืองปลอดภัยและยั่งยืนหมายถึงการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และราคาที่เหมาะสมรวมทั้งการยกระดับชุมชนแออัด การลงทุนเรื่องสาธารณสุข การสร้างพื้นที่สีเขียวสาธารณะ การปรับปรุง การวางผังเมืองและการจัดการโดยมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดข้างต้นมาอธิบายจัดการกับความท้าทายที่ชุมชนจะต้องเผชิญภายใต้สถานการณ์โรคระบาด และการปรับตัวในการดำรงชีพ ความพยายามที่จะลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนและลดความยากจน ความไม่เท่าเทียมกันของคนในชุมชน ซึ่งชุมชนสร้างแนวทางและการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงอยู่บนวิถีใหม่โดยไม่ลำบากมากนัก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development goal) ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวของ UNDP (United Nation, 2022) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พื้นที่ของการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ ชุมชนลิริศุข ตั้งอยู่ในพื้นที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เลือกพื้นที่ใช้วิธีการแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 และเป็นชุมชนต้นแบบในการทำ Smart Market ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนข้างเคียงสามารถสั่งซื้อสินค้าและบริการผ่าน “Smart Market” สามารถสร้างรายได้แก่สมาชิกชุมชนข้างเคียง สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกชุมชนข้างเคียงเป็นพื้นฐานของชุมชนเข้มแข็ง อีกทั้งยังส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ Smart Market โดยมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 5 กลุ่ม จำนวน 29 คน ซึ่งคัดเลือกจากกลุ่มที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มชาวบ้านที่ประกอบอาชีพค้าขายในชุมชน จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ จำนวน 3 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา จำนวน 7 คน และตัวแทนภาคเอกชน จำนวน 2 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังกล่าวทำงานด้านการบริหารจัดการตลาดออนไลน์ Smart Market และเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาเป็นอย่างดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และผ่านการพิจารณาทางคณะกรรมการด้านจริยธรรมเลขที่ psu.pn 2-025/65 ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลเอกสารทุติยภูมิ ประกอบด้วย เอกสารข้อมูลชุมชน เอกสารด้านนโยบาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการรวบรวมไว้ ทั้งในส่วนของหน่วยงานรัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับกลุ่มที่ศึกษา เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและกระบวนการในการจัดการที่เกี่ยวข้อง เช่น การประชุมระดับชุมชน การประชุมร่วมกับหน่วยงาน กิจกรรมการบริหารจัดการตลาดออนไลน์ Smart Market กฎ กติกา และเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกิจกรรมการจัดการรวมในพื้นที่ และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 29 คน นอกจากนี้ยังจัดให้มีการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 กลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่การทำงานทั้งในระดับชุมชนและพื้นที่ในการศึกษาและจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ จำนวน 1 ครั้ง เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลไกการจัดการรวมในพื้นที่วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ส่วนหนึ่งทำไปพร้อม ๆ กับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ให้ละเอียดอีกครั้งเมื่อได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเสร็จสิ้น วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้คือการทำความเข้าใจกับเนื้อหา การจัดหมวดหมู่ การสังเคราะห์ และการตีความ นอกจากนี้ยังมีการ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากแหล่งที่ต่างกัน ในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล โดยการตรวจสอบจากผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกหลายคนที่สามารถตรวจสอบกันและกันได้และการตรวจสอบซ้ำในการจัดเวทีสนทนากลุ่ม และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market: การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายละเอียดดังนี้

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

จากโครงการเงินอุดหนุนการส่งเสริมอาชีพ ที่ชุมชนได้ขอสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ไปดำเนินการและได้รับความพึงพอใจจากสมาชิกในชุมชน จึงมีแนวคิดหาช่องทางในการจำหน่ายสินค้า และได้จัดตั้งตลาดนัดชุมชนสิริสุข ขึ้นโดยไม่ได้ใช้งบประมาณจากทางราชการ และชุมชน พร้อมทั้งได้นำตลาดนัดชุมชนสิริสุข เป็นส่วนหนึ่งในการประกวดชุมชนตามโครงการชุมชนเข้มแข็งคุณภาพดี 4.0 ของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับที่ 1

ชุมชนสิริสุข ได้มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารระบบไลน์แบบเครือข่ายในชุมชน เพื่อเป็นช่องทาง การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในชุมชนและช่องทางการช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่าง ๆ เบื้องต้น ก่อนถึงเทศบาล แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ประกอบกับการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 คณะกรรมการชุมชนจึงได้ตั้งกลุ่มไลน์ “ตลาดชุมชนสิริสุข” ขึ้นโดยเชิญแม่ค้าในชุมชนทั้งหมดและ สมาชิก ซึ่งเป็นผู้บริโภคเข้าในกลุ่มไลน์ตลาดชุมชน เพื่อซื้อขายสินค้าทางไลน์ มีทั้งอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องอุปโภคบริโภค และบริการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในชุมชน ลดการว่างงานสร้างรายได้ สร้าง เศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง แต่ด้วยข้อจำกัดของกลุ่มไลน์ตลาดชุมชนกับความต้องการของสมาชิกที่ เพิ่มขึ้น ซึ่งไลน์กลุ่มปกติสามารถรองรับสมาชิกได้เพียง 500 คน จึงไม่เพียงพอกับความต้องการของ ชุมชนซึ่งร่วมกันเปิดตลาดแบบ Open chat ซึ่งสามารถรองรับจำนวนสมาชิกได้ไม่จำกัด และเทศบาล นครสุราษฎร์ธานี โดยกองสวัสดิการสังคม ซึ่งได้มีการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งและ ได้มีการประกวดชุมชนคุณภาพชีวิตดี 4.0 ขึ้นในปี พ.ศ. 2562 ปรากฏว่าชุมชนสิริสุข ได้รับรางวัล ชนะเลิศในการนำเสนอโครงการ ตลาดนัดชุมชนสิริสุข และเมื่อไลน์ตลาดนัดชุมชนสิริสุขมีความแออัด ชุมชนจึงได้สร้างกลุ่มไลน์แบบ Open chat ขึ้น กองสวัสดิการสังคม จึงแนะนำให้ใช้ชื่อที่สามารถสื่อสาร ได้ตรงไปตรงมาชื่อว่า “สิริสุข Smart Market” ปัจจุบันไลน์ตลาดชุมชนสิริสุข เปิดโอกาสให้สมาชิกใน ชุมชนข้างเคียง สามารถสั่งซื้อสินค้าและบริการผ่าน “Smart Market” ได้เป็นการสร้างรายได้แก่สมาชิก ชุมชนข้างเคียง สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกชุมชนข้างเคียงเป็นพื้นฐานของชุมชนเข้มแข็งต่อไปได้

อีกทั้งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 กลุ่มไลน์ Smart Market จึง ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจชุมชนให้สามารถเติบโตเคลื่อนไหว เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้ เข้มแข็งได้อย่างยั่งยืนแท้จริง

การดำเนินการโครงการตามหลัก PDCA

ขั้นวางแผน (P) ให้ระบุข้อมูลและข้อเท็จจริงในการวางแผนโครงการที่ดำเนินการ

- 1) การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และภาคการเกษตร รวมถึงการดำรงชีวิตในช่วงวิกฤต COVID-19
- 2) คณะกรรมการชุมชนได้เล็งเห็นถึงแนวทางในการใช้ชีวิตแบบ New Normal จึงได้ร่วมกัน วางแผนในการจัดตั้งกลุ่มไลน์ตลาดชุมชนสิริสุข
- 3) การประชุมสร้างตกลงกฎ กติกา ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย ในการขายสินค้าในกลุ่มออนไลน์ของ ตลาดสิริสุข Smart Market เช่น การมสร้างวัฒนธรรมการซื้อขาย การควบคุมคุณภาพของสินค้า
- 4) การประชุมเพื่อรองรับการซื้อขายสินค้ากับชุมชนใกล้เคียงเพื่อขยายพื้นที่ตลาดออนไลน์
- 5) การประชุมพัฒนานวัตกรรมไลน์ของตลาดสิริสุข Smart Market

ขั้นตอนการ (D) กระบวนการของโครงการ Smart Market ประกอบด้วย

1) Start ได้แก่สมาชิกในชุมชนลิริคซ์ รวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน

2) Input ได้แก่

M (Men) = การบริหารจัดการและการดำเนินการซื้อขาย โดยสมาชิกในชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคม ให้คำปรึกษาแนะนำ

M (Method) = ชุมชนร่วมกันสำรวจปัญหา ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินงานและติดตามผล

M (Money) = ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน และสมาชิก

M (Machine) = ใช้แอปพลิเคชันกลุ่มไลน์ Smart Market Open Chat

3) Process ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนจัดตั้งกลุ่มไลน์ Smart Market พร้อมกำหนดกฎ กติกาในการซื้อขายขณะเดียวกันสมาชิกในชุมชน ซื้อ ขาย สินค้าในไลน์กลุ่ม Smart Market Open Chat บนสมาร์ตโฟน

4) Out Put การเกิดนวัตกรรม Smart Market การสร้างรายได้แก่สมาชิกในชุมชน และเกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในชุมชน และก่อเกิดกองทุนของชุมชน การเกิดการรักษาความปลอดภัยชุมชน (Smart Market Community Security)

5) Outcome ได้แก่

ด้านการบริหารจัดการ ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการเองทั้งหมด เกิดช่องทางการซื้อ ขาย ที่สะดวก และปลอดภัย ลดปริมาณขยะในชุมชน การเกิดการรักษาความปลอดภัยชุมชน (Smart Market Community Security)

ด้านเศรษฐกิจ เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชนและสร้างงาน สร้างรายได้ เกิดการจ้างงานในชุมชน

ด้านสังคม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและสมาชิกในครอบครัว คนพิการได้รับความดูแลจากชุมชนรวมถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

6) Ultimate Outcome ประชาชนชุมชนลิริคซ์มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้นตามลำดับ เกิดการปรับตัวด้านการดำรงชีพในช่วงวิกฤติ COVID-19 การลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำของคนในชุมชน เพิ่มการกระจายรายได้ของชุมชน และขยายพื้นที่ตลาดไปสู่เขตพื้นที่ใกล้เคียง

ขั้นติดตามประเมินผล (C) ระบุถึงวิธีการวัดและการประเมิน และผลการประเมิน

การวัดรายได้ครัวเรือนก่อนและหลังการเกิดโครงการ SMART MARKET โดยพบว่ารายได้เพิ่มขึ้น ในส่วนของการลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำของคนในชุมชน

การจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน มีการรักษาความปลอดภัยในชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือจากกรรมการชุมชน และสมาชิกกลุ่มไลน์ ช่วยกันสอดส่องดูแลความ

ปลอดภัย โดยใช้พ่อค้าแม่ค้าในขณะที่ส่งสินค้า ซึ่งในภาพรวมปัญหาการลักขโมย และอุบัติเหตุลดลงตามลำดับ

การพัฒนาแอปพลิเคชันให้สามารถรองรับสมาชิกเพิ่มขึ้น และสามารถขยายเขตพื้นที่ในการซื้อขายสินค้าของชุมชน

ขั้นปรับปรุง (A) การปรับปรุงแอปพลิเคชันเพื่อให้สามารถรองรับสมาชิกเพิ่มขึ้นและขยายตลาดไปสู่พื้นที่ใกล้เคียง

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานของโครงการ Smart Market ประชาชนชุมชนลือคู่มิรายได้ที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้นตามลำดับ เกิดการปรับตัวด้านการดำรงชีพในช่วงวิกฤติ COVID-19 การลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำของคนในชุมชนเพิ่มการกระจายรายได้ของชุมชน และขยายพื้นที่ตลาดไปสู่เขตพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จ และสอดคล้องกับ SDGs

ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จ คือ ผลลัพธ์ ผลกระทบ และผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

ผลลัพธ์

- 1) ด้านการบริหารจัดการ ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการเองทั้งหมด เกิดช่องทางการซื้อ ขายที่สะดวกและปลอดภัย ลดปริมาณขยะในชุมชน การเกิดการรักษาความปลอดภัยชุมชน
- 2) ด้านเศรษฐกิจ เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชน และสร้างงาน สร้างรายได้ เกิดการจ้างงานในชุมชน
- 3) ด้านสังคม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและสมาชิกในครอบครัว คนพิการได้รับความดูแลจากชุมชนรวมถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

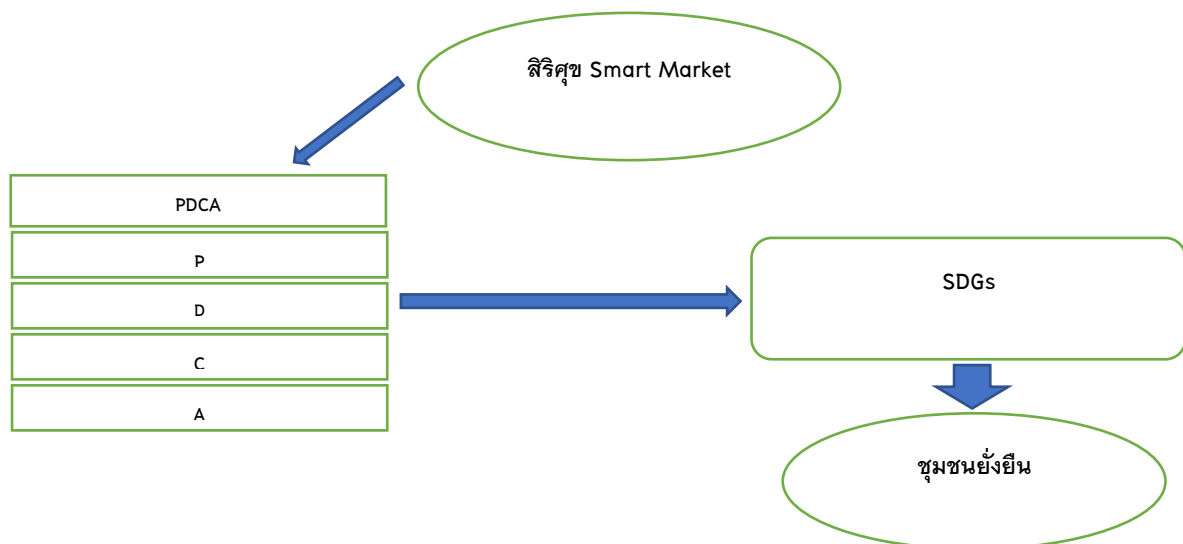
ผลกระทบ

- 1) ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง อันได้แก่ ประธานชุมชน และกรรมการชุมชน
- 2) การเกิดการหมุนเวียนด้านเศรษฐกิจชุมชน
- 3) การเกิดความเข้มแข็งของชุมชน
- 4) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงผ่านการซื้อขายสินค้าในตลาดชุมชนลือคู่มิ
- 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครัวเรือน
- 6) การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน
- 7) ลดความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19
- 8) ประชาชนในชุมชนเป็นทั้งผู้ซื้อ ผู้ขาย ในเวลาเดียวกัน
- 9) พ่อค้า แม่ค้า มีความเข้มแข็ง และพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อรองรับฐานลูกค้าประจำ

ผลสัมฤทธิ์

- 1) การเกิดนวัตกรรมทางสังคม Community Connect ต้นแบบการบริหารจัดการชุมชนผ่านแอปพลิเคชันไลน์ โดยมีตัวแทนของครัวเรือนทุกครัวเรือนเป็นสมาชิก
- 2) การลดช่องว่างระหว่างผู้สูงอายุ
- 3) ชุมชนสามารถใช้นวัตกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความทันสมัย
- 4) ชุมชนมีความน่าอยู่ ปลอดภัย
- 5) หน่วยงานภาครัฐ เช่น เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นท้องถิ่นที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่
- 6) การพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามแนวทางของ SDGs เพื่อจัดความยากจน ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ลดความไม่เสมอภาค และทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานครอบคลุมความปลอดภัย มีภูมิทัศน์ที่ยั่งยืน
- 7) การพัฒนาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการสร้างการแข่งขัน และสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง
- 8) การพัฒนาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด และเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นนครต้นแบบของการมีสุข ปลอดภัย และโอกาส
- 9) แนวทางที่พัฒนาในอนาคต การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อให้รองรับสมาชิกเพิ่มขึ้นและขยายสู่พื้นที่ใกล้เคียง

สรุปผลการวิจัยการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้ดังภาพที่ 2

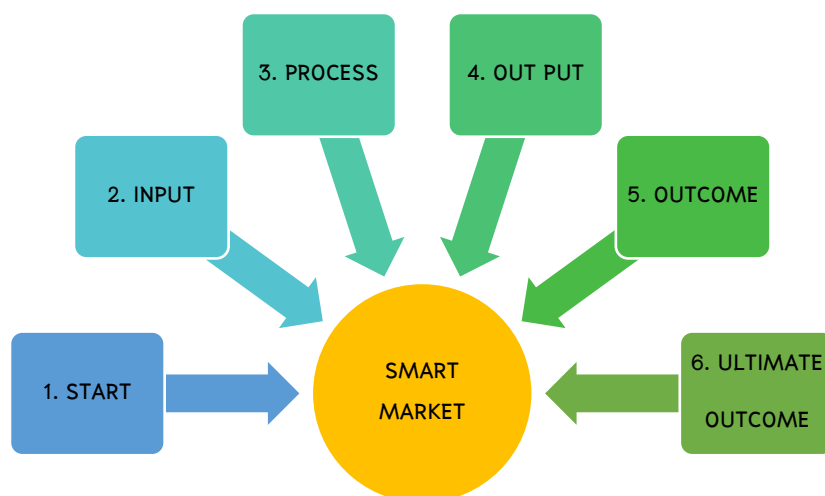
ภาพที่ 2 สรุปผลการวิจัยการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market: การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market :การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า โครงการ Smart Market เป็นโครงการเกิดการมีส่วนร่วมกัน พร้อมทั้งนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของ Ministry of Education (1997) พบว่า ขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน 4) การแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกคนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามนิติธรรมและคุณธรรม สามารถตรวจสอบถึงความโปร่งใสและสร้างการมีส่วนร่วม โดยสอดคล้องกับ Department of Community Development (1984) กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งตนเองของประชาชนและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงมีจิตสาธารณะ สำนักรับผิดชอบและเป็นประโยชน์ต่อทุกคนและความคุ้มค่าในการปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Muhamad Muhamad, Boonprakan & Sirisatidkid (2020) พบว่า การบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนนั้น สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วม และจำเป็นต้องอยู่ภายใต้กฎและกติกาของชุมชน และผลการศึกษาในครั้งนี้อย่างสอดคล้องกับ Netkaew (2018) พบว่า การทำการตลาดออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊กของร้านเสื้อผ้าแฟชั่นสตรี ที่มีผลต่อกระบวนการตอบสนองของผู้บริโภค ซึ่งเทียบเคียงได้ถึงโครงการสิริสุข Smart Market ที่มีการปรับตัวและการดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยของสิริสุข Smart Market: การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยหลักการ S-I-P-O-O-U Model ดังแผนภาพที่ 3

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยของสิริสุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยของสิริศุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายละเอียดดังนี้

1. **S-START** เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน
2. **I-INPUT** ทำให้เกิดบริหารจัดการและการดำเนินการซื้อขายโดยสมาชิกในชุมชน ชุมชนร่วมกันสำรวจปัญหา วางแผน ร่วมกันดำเนินงานและติดตามผล มีโครงสร้างการทำงานและใช้แอปพลิเคชันกลุ่มไลน์เพื่อปรึกษาหารือกัน
3. **P-PROCESS** จัดตั้งกลุ่มไลน์ พร้อมกำหนดกฎและกติกาในการซื้อขายสินค้าและบริการ
4. **O-OUT PUT** เกิดนวัตกรรมและสร้างรายได้แก่สมาชิกในชุมชน หมุนเวียนของเศรษฐกิจในชุมชน และเกิดกองทุนของชุมชน
5. **O-OUTCOME** ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการเอง สร้างงานและสร้างรายได้ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน รวมถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐาน
6. **U-ULTIMATE OUTCOME** มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น เกิดการปรับตัวด้านการดำรงชีพในช่วงวิกฤติ COVID-19 ลดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำ และขยายพื้นที่ตลาดไปสู่เขตพื้นที่ใกล้เคียง

สรุป

ผลการดำเนินงานของชุมชนสิริศุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ในด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ และนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม สำนึกรับผิดชอบ และคุ้มค่ากับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การดำเนินงานของชุมชนสิริศุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามหลัก PDCA ตัวชี้วัดความสำเร็จของ SDGs พบว่า สามารถนำไปเป็นต้นแบบ S-I-P-O-O-U Model ให้กับชุมชนอื่น ๆ ได้

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรดำเนินการส่งเสริม ให้ความรู้และประสานความร่วมมือเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับชุมชนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินงานของชุมชนสิริสุข Smart Market : การดำรงชีพบนวิถีใหม่ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามหลัก PDCA ตัวชี้วัดความสำเร็จของ SDGs ได้ค้นพบรูปแบบ S-I-P-O-O-U Model ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่น ๆ โดยควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและการดำรงชีพบนวิถีใหม่ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ภาคใต้และประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นเลิศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย ปีงบประมาณ 2563 ตามสัญญาเลขที่ พป 043/2565 จากสถาบันพระปกเกล้า รวมถึงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Aroonsrimorakot, S., & Vajaradul, Y. (2016). UN Sustainable Development Goals: 17 Aspects for Future World. *Interdisciplinary Research Review*, 11(3), 1–7. <https://doi.org/10.14456/jtir.2016.3>
- Department of Community Development. (1984). *Community Development*. Bangkok: Department of Community Development.
- Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council. (2022). *Direct Poverty Eradication*. Retrieved April 29, 2022, from <https://www.nxpo.or.th/th/targeted-poverty-eradication>.
- Kitchawengkul, A. (2018). *Edward Damming Concepts and Theories*. Retrieved April 29, 2022, from <http://www.vatchareeporndba.blogspot.com/2012/10/11-edward-damming.html>

- Kuakul, Y. (2017). *The Development of Academic Administration Model of Islamic Private Schools, Province Southern Gentlemen to Build Students Towards Perfect Humanity*. Songkla: Prince of Songkla University Pattani Campus.
- Kunsuwan, K. (2013). New Concepts for the New Millennium. *Chophayom Journal*, 23, 163–173. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/8433>
- Masae et al. (2007). Modernization and Rural Livelihood Adaptation. *Conference in Southern Thailand English Language Teaching/Cultural Change*, (pp. 76–77). Industrial and Finance Cooperation of Thailand.
- Ministry of Education. (1997). *Educational Reform of the Office of the Education Commission*. Bangkok: National Council of Thailand.
- Muhamad, C. (2010). *The Strategic Adjustment of Small-Scaled Fisheries Muslim Group in living with Resource Scarcity: Case Study of Seashore Communities in Khu Tao Subdistrict, Hat Yai District, Songkhla Province*(Master's Thesis). Prince of Songkhla University.
- Muhamad, C., Boonprakan, K., & Sirisatidkid, C.S. (2020). “SongKhao, NuengLae, SaeRern”: The Fishery Resource Co-Management in HuaKhao Community, HuaKhao Sub-District, Singhanakhon District, Songkhla Province. *Journal of Social Development*, 22(1), 82–99.
- Netkaew, K. (2018). *Online marketing via Facebook of women's fashion clothing stores that affects the response process of consumers*(Master's Thesis). National Institute of Development Administration.
- Ontam, N. (2019). PDCA (Deming Cycle) Management Techniques. *Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand (JAPDEAT)*, 1(3), 39–46. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/250846>
- Phrakhrusophonpariyattayanukit., Srikhruedong, S., & Ragkhanto, S. (2021). Life Skills to COVID-19 Epidemic Situation Based on Buddhist Psychology. *Journal of MCU Humanities Review*, 7(2), 399–411.
- Phrasongsaksantanong., & Kotsupho, P. (2021). COVID-2019: Pathway, Dhammapath, A New Normalof the Buddhists in Thai Society. *Journal of MCU Ubon Review*, 6(3), 947–960.
- Ponsri, S. (2004). *Theories and Principles of Community Development*. Bangkok: Odeon Store.
- Prasamuhchanchai Yanajato (Petdee). (2019). The Development of Monks Through Deming Process for Development of the Minds of Inmates According to Buddhism. *Journal of Graduate Review Nakhon Sawan Buddhist College*, 7(2), 275–286. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jgsnsbc-journal/article/view/240267/163646>

- Siriwong, S. (2020). N.A.V.Y. Strategies for Change in the New Normal Nursing Education. *Royal Thai Navy Medical Journal*, 47(3), 747–760. Retrieved from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/nmdjournal/article/view/246284>
- Supupatham, N. (2015). *Theory and Principles of Community Development*. Chanthaburi: Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University.
- Surat Thani Municipality. (2022). *Local Development Strategy*. Retrieved April 29, 2022, from <https://www.suratcity.go.th>.
- Sustainable development Solution Network. (2021). *Sustainable Development Report: SDR 2021*. Retrieved April 29, 2022, from <https://www.sdgmovement.com/2021>.
- UN, Development of Economic and Social Affairs. (1960). *Community Development and Related Service*. New York: United Nations Republication.
- United Nations. (2022). *Sustainable Development Goals (SDGs) and Disability*. Retrieved April 29, 2022, from <https://www.un.org/development>.
- Wasi, P. (1998). *On the New Road of Health Promotion: Life and Society*. Bangkok: Mor Chao Ban.
- Walaisathien, P. et al. (2003). *Process and Techniques of Developer's Work*. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Watkaw, M. (1992). *Theories and Principles of Community Development*. Phetchaburi: Faculty of Humanities and Social Sciences Phetchaburi Teachers College.